

2017-01-29

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2015/96-041

Arbets- och företagsnämnden

Årsbokslut 2016

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden fastställer årsbokslut för år 2016.

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för året innehåller nettokostnader om 180,1 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 1,4 miljon kronor jämfört med budget. Utfallet är 1,1 miljoner lägre nettokostnader, jämfört med prognos i samband med tertialbokslut två. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har en negativ avvikelse på 9,0 miljoner kronor, jämfört med budget. Orsaken är framför allt att antalet hushåll som har behov av försörjningsstöd har ökat, en ökning med 143 till 1034 hushåll.

Under 2016 har antalet elever inom vuxenutbildningen ökat med nästan 300 elever. Tre av länets fem vuxenskolor som får bäst omdömen av alla elever i länet finns i Nackas vuxenutbildning. Eleverna som läser vuxenutbildningen i Nacka är dessutom generellt sätt mer nöjda med sin utbildning än elever i andra kommuner och resultatet är bättre 2016 än föregående år. Genomgående har resultaten i vuxenutbildningen utvecklats positivt från 2015 till 2016. Kvalitetsarbetet har lett till förbättrade resultat i form av en större andel elever som fullföljer kursen med godkänt betyg och en ökad samverkan mellan utbildningsexperter. För att kunna anpassa insatser efter kundens individuella behov infördes den 1 april 2016, efter beslut i kommunfullmäktige, två nya arbetsmarknadsinsatser samt tre nivåer av tilläggscheckar. Resultaten inom arbetsmarknadsinsatser visar att 77 procent av kunderna som har avslutat sin insats har kommit i arbete, studier eller eget företagande. Detta är en ökning från föregående tertial med tio procentenheter. Entreprenörshuben inledde sin pilotverksamhet i maj och har byggts upp i samverkan med Start-up Stockholm samt i samarbete med bland annat Arbetsförmedlingen och Tillväxtverket.

Under 2016 har samtliga nyanlända Nackabor som anvisats tagits emot, 339 nyanlända varav 55 kvot. Detta motsvarar 93 procent av kommuntalet. Dessutom har cirka 60 personer bosatt sig i kommunen på egen hand, där kommunen inte har ansvar att ordna bostad.

Verksamhetsresultat ■

Antalet tillfälliga boenden har minskat

Antalet hushåll med tillfälligt boende, som vandrahem och hotell, har minskat sedan 2015, från 227 hushåll till 204 hushåll 2016. Däremot har kostnaden ökat något, både den genomsnittliga kostnaden per hushåll och den totala kostnaden. För 2015 var kostnaden 10,5 miljoner kronor, jämfört med 11,7 miljoner kronor för år 2016.

Vandrarhem och hotell, som är relativt dyra boendelösningar, ska endast användas för tillfälligt boende och ska endast fungera som en nödlösning när kommunens invånare behov av boende inte kan tillgodoses på annat sätt. En orsak till att genomsnittskostnaden har ökat för tillfälliga boenden är att vandrarhemmen och hotellen har ökat kommunens inhyringskostnader på grund av rådande brist på bostadsmarknaden. Dessutom har vi fått fler äldre som vi inte kan placera i exempelvis sovsalar, eftersom de har särskilda behov som behöver tillgodoses.

Det är färre barnfamiljer som bor på vandrarhem och hotell år 2016 jämfört med 2015. Det beror bland annat på att Nacka kommun satsade extra mycket under 2016 på att hjälpa hushållen att hitta långsiktigt hållbara boenden och barnfamiljer prioriterades. För de barnfamiljer som trots detta fortfarande bor kvar på tillfälligt boende har emellertid kostnaden per familj nästan fördubblats, medan kostnaden för hushåll utan barn inte har ökat på samma sätt. En orsak till detta är att barnfamiljerna som har fått hotellboende via kommunen har blivit större i genomsnitt (de har fler barn) och då blir också genomsnittskostnaden för den hushållstypen högre. Dessutom har hotellen blivit striktare när det gäller maxantalet personer som får dela rum och då har kommunen fått hyra fler rum.

Egen försörjning efter insatser för nollklassade

I december 2016 slutfördes "Projekt Nollplacerade". I projektet genomfördes en kartläggning av 114 sjukskrivna personer som uppbar försörjningsstöd från Nacka kommun och saknade sjukpenninggrundande inkomst. Målsättningen var att individerna via myndighetssamverkan skulle få rätt stöd och insatser. Försäkringskassan och kommunen genomförde gemensamma konsultationer i 79 av dessa 114 ärendena. Resterande 35 personer föll bort under projektets gång, då de till exempel fick arbete på egen hand, gick i pension, bytte kommun eller avled.

Projektet resulterade i att:

- 54 personer fick stöd av kommunen i sin väg till arbete
- 15 personer fick stöd av Försäkringskassan då de var i behov av samordnad rehabilitering
- 6 personer var aktuella för aktivitets- och sjukersättning
- 4 personer är fortfarande under utredning

Projektet resulterade också i att:

- Kommunen har fått förstärkta kunskaper i hur man tolkar komplex medicinsk information
- Kommunen och Försäkringskassan har skapat en gemensam strukturerad modell för hur sjukskrivna ska få hjälp av rätt myndighet samt hur vägval och överlämningar ska göras (så att ingen person faller mellan stolarna)
- Projektet är implementerat i ordinarie verksamhet, vilket innebär att alla sjukskrivna personer som nu söker ekonomiskt bistånd än snabbare får en fördjupad bedömning av arbetsförmågan samt guidning till rätt instans och insats.
- Tiden som sjukskrivna uppbär försörjningsstöd förkortas och flera personer kommer snabbare ut i egen försörjning, eller slussas vidare till sjuk- och aktivitetsersättning.

Goda resultat för vuxenutbildning

Tre av länets fem vuxenskolor som får bäst omdömen av alla elever i länet finns i Nackas vuxenutbildning. Eleverna som läser vuxenutbildningen i Nacka är dessutom generellt sätt mer nöjda med sin utbildning än elever i andra kommuner och resultatet är bättre 2016 än föregående år.

Under 2016 har antalet elever inom vuxenutbildningen ökat med nästan 300 elever. Den störta ökningen är elever som går gymnasial vuxenutbildning. Flertalet av dessa kommer från andra kommuner än Nacka. Vi kan konstatera att den positiva trenden med färre avbrott inom vuxenutbildningen kvarstår. En orsak till detta kan vara den förändring som genomfördes redan sommaren 2015 och resulterade i att kurser som tidigare varade en hel termin nu är uppdelade på tre delkurser.

Nackas uppföljning av kvalitet och resultat i korthet:

- Elevresultaten i kurser i grundläggande vuxenutbildning och gymnasial utbildning har förbättrats.
- Eleverna är nöjda med sin jobb- och utbildningsexpert, Nackas elever är mer nöjda än genomsnittet av alla elever i Stockholms län.
- Elever som gör avbrott på vuxenutbildningen fortsätter att minska för tredje året i rad.
- Elevresultaten i kurser inom svenska för invandrare är fortfarande låga.
- Andelen elever som gör avbrott på svenska för invandrare är fortsatt höga.

Under hösten 2016 genomfördes verksamhetsuppföljning till elva jobb- och utbildningsexperter som ett led i arbets- och företagsenhetens systematiska kvalitetsarbete. Sedan 2014 har nya rutiner utvecklats för att kvalitetssäkra arbetet. Under hösten 2016 besöktes jobb- och utbildningsexperter med sämsta och bästa resultat med syfte att fokusera på förbättringsarbetet. Urvalet resulterade i elva jobb- och utbildningsexperter som besöktes gemensamt av Nacka och Värmdö kommun.

Genomgående har resultaten i vuxenutbildningen utvecklats positivt från 2015 till 2016. Kvalitetsarbetet har lett till förbättrade resultat i form av en större andel elever som fullföljer kursen med godkänt betyg och en ökad samverkan mellan utbildningsexperter.

Figur 1) Volymer och resultat kommunal vuxenutbildning

Verksamhet/År	Grundläggande				Gymnasial			
	2014	2015	2016	Δ, %	2014	2015	2016	Δ, %
Antal elever start kurs under året	379	489	560	15	2 672	2 490	2 776	11
Andel nackaelever	71	72	73	1	80	78	72	-5
Andel kvinnor	65	65	71	6	67	64	63	-1
Andel ålder 16-19	2	1	1	-1	3	3	3	0
Andel ålder 20-29	37	36	35	-1	54	54	53	-1
Andel ålder 30-39	33	38	40	2	24	24	24	0
Andel ålder 40-49	21	19	19	0	14	13	14	1
Andel ålder 50-W	6	6	6	0	6	6	7	1
Antalet kursaktiviteter, start period, varav andel kurs:	457	886	1 016	15	8 983	8 660	9 405	9
Antal kursaktiviteter, start period, per elev	1,2	1,8	1,8	0	3,4	3,5	3,4	-3
Svenska som andraspråk	64	72	67	-5				
Engelska	14	19	21	2				
Matematik	5	6	6	0				
Övrigt	16	3	6	2				
Andel kurser, status senast terminen efter kursstart:								
Godkänt betyg	47	60	62	2	64	63	67	4
Ej godkänt betyg	6	3	5	2	9	9	10	2
Avbrott	33	18	13	-5	20	17	16	-1
Försätter kurs	14	19	20	1	7	12	6	-5

Kommunen har i år välkomnat många nyanlända medborgare. Stort fokus har därför skett på att snabbt träffa dessa för att möjliggöra studier i bland annat svenska för invandrare. Andelen elever som påbörjat studier inom svenska för invandrare har ökat med nästan 100 personer under året. Tyvärr har det inte skett en ökning i andel som uppnår godkänt betyg. Med anledning av detta infördes ny jobbpeng språk- och arbetsintroduktion. Effekterna av densamma är för tidiga att utläsa men följs upp i tät dialog med våra jobb- och utbildningsexperten. Andelen elever som gör avbrott i sin utbildning svenska för invandrare är fortsatt hög. Vid granskning visar det sig att nästan sex procentenheter har gjort avbrott på grund av felplacering i nivå, ändrad insatstyp eller annan teknisk orsak. Dessa elever har med andra ord fortsatt sin undervisning direkt efter avbrottet på rätt nivå. Räknar vi bort dessa elever sker det en minskning av avbrotten 2016 jämfört med 2015.

Figur 2) Volymer och resultat svenska för invandrare

Svenska för invandrare & Samhällsorientering	År			
	2014	2015	2016	Δ, %
Antal elever start kurs under året	906	876	963	10
Andel elever från Nacka	87	88	91	3
Andel kvinnor	59	59	55	-4
Andel ålder 16-19	2	2	2	0
Andel ålder 20-29	32	30	33	3
Andel ålder 30-39	40	39	36	-4
Andel ålder 40-49	18	19	21	1
Andel ålder 50-70	8	9	9	0
Antalet kursaktiviteter, start period, varav andel kurs:	1 154	1 145	1 262	10
Antal kursaktiviteter, start period, per elev				
A	2	3	2	0
B	23	24	27	3
C	47	46	45	-1
D	29	28	26	-2
Andel kurser, status senast terminen efter kursstart:				
Godkänt betyg	36	35	35	0
Ej godkänt betyg	0	0	0	0
Avbrott	46	40	42	2
Försätter kurs	17	25	23	-2
Antal kursaktiviteter samhällsorientering	43	169	268	59

Det kommunala aktivitetsansvaret - 57 ungdomar i arbete eller studier efter insats av kommunen.

Kommunen har ansvar för att aktivt söka upp ungdomar mellan 16 och 19 år som fullgjort sin skolplikt och som inte är registrerade på någon skola. Syftet är att säkerställa vilken sysselsättning de har och att erbjuda insats om det finns behov. Ungdomarna söks upp via brev, sociala media och hembesök. Under 2016 har 298 ungdomar i målgruppen varit aktuella för uppsökning. Uppföljningen visade att 57 procent, 170 elever, redan var sysselsatta och att 17 procent inte gått att nå, men uppsökning fortgår. Av de övriga ungdomarna hade tio procent tackat ja till insatser i form av jobbpeng och studieförberedande praktik och två procent tackat nej.

Resultatet visar att av totalt 75 ungdomar som avslutat sin insats hos kommunen, har 57 elever återgått till studier eller arbete, motsvarande 76 procent. Se bilaga 1.

77 procent fick egen försörjning efter insats jobbpeng

77 procent av kunderna som har avslutat sin insats har kommit i arbete, studier eller eget företagande.

Figur 3) Resultat arbetsmarknadsinsatser

Insats/Utreddning Period: 2016	Antal kunder	På- gående	Avslutade insatser						Totalt
			Ny insats	Arbete eller studier			Övrigt		
				Arbete	Eget ftg	Studier		Summa	
Insatser									
Jobbpeng	235	54	12	111	4	34	149	20	181
Jobbpeng Förstärkt	129	79	3	32		8	40	7	50
Jobbpeng Språk- och arbetsintroduktion	151	134	11	1			1	5	17
Delsumma insatser	515	267	26	144	4	42	190	32	248
Andel av avslutade kunder, %			10	58	2	17	77	13	87
Delsumma utredning/rehabiliterande insatser	38	37						1	1
Totalt	553	304	26	144	4	42	190	33	249

Under 2016 har en undersökning genomförts bland tidigare deltagare i jobbpeng. Syftet med undersökningen är att kartlägga vilka långsiktiga effekter insatserna har för deltagarna. De 47 personer (av 245) som intervjuats är personer som sex månader tidigare avslutat sin jobbpeng i Nacka kommun. Svarefrekvensen är låg då det generellt är svårt att få tag på deltagarna efter avslutad insats. Totalt uppger 65 procent att de är män och resterande 35 procent att de är kvinnor. En klar majoritet om 75 procent svarar att de idag, sex månader efter avslutad insats, arbetar. Vidare uppger fem procent att de studerar. Resterande 20 procent har svarat ”annat” på frågan. Annat nämns vara arbetssökande och en kombination studier.

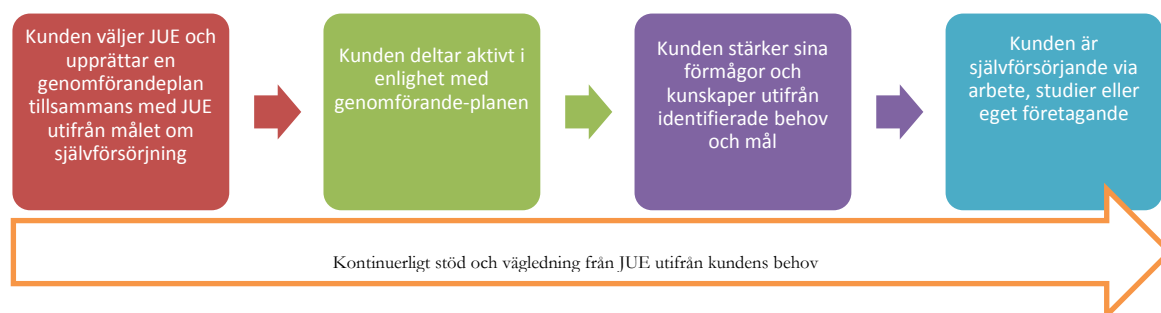
De respondenter som svarade att de arbetar fick även en följdfråga om huruvida tjänsten var tillfällig eller långsiktig. 33 procent svarar att tjänsten är tillfällig, medan en majoritet om 67 procent svarar att den är långsiktig. Fler kvinnor svarar att de har en långsiktig tjänst. 100 procent av kvinnorna svarar även att de har det arbete de vill ha. Motsvarande siffra bland

männen är 43 procent. 90 procent upplever att deras inkomst från arbetet räcker för att de ska kunna försörja sig. Slutligen anger 70 procent att arbetsmarknadsinsatserna gav dem ökade möjligheter till arbete och fortsatta studier och en lika stor andel anger att de fick bra kontakt med arbetslivet genom arbetsmarknadsinsatsen.

Nya arbetsmarknadsinsatser

För att kunna anpassa insatser efter kundens individuella behov infördes den 1 april 2016, efter beslut i kommunfullmäktige, två nya arbetsmarknadsinsatser samt tre nivåer av tilläggscheckar. Målet med Jobbpeng förstärkt och Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion är att kunden ska bli självförsörjande via arbete, studier eller eget företagande. Målet om självförsörjning ska uppnås genom att kunden får individanpassad vägledning och stöd av en jobb- och utbildningsexpert utifrån identifierade behov. I en genomförandeplan upprättas en individbaserad plan för hur kunden kan stärka sina förmågor och kunskaper utifrån målet om självförsörjning. I figur 4 illustreras kundvalet arbetsmarknadsinsatserns tänkta funktionssätt och mål på kort och lång sikt.

Figur 4) Övergripande förändringsteori för Jobbpeng förstärkt och Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion

Målgruppen för Jobbpeng förstärkt och Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion är följande:

- Ungdomar mellan 18 och 24 år som står utanför jobb och studier.
- Personer som uppbär ekonomiskt bistånd.
- Nyanlända Nackabor inom etableringen.
- Invandrare med uppehållstillstånd som inte etablerats efter 24 månader.

Språk- och arbetsintroduktion

Insatsen riktar sig till personer där svenska språket bedöms vara ett hinder till att hitta en hållbar plats på arbetsmarknaden. Genom Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion är kunden minst 50 procent på en arbetsplats där språket tränas praktiskt. Arbetsplatsen ska i möjligaste mån vara utifrån kundens arbetslivserfarenhet eller inom det område som kunden har önskan att arbeta inom. Parallellt läser kunden svenska för invandrare. Ett mål med insatsen är att kunden ska slutföra sina språkstudier, knyta kontakter och etablera sig på arbetsmarknaden. Insatsen kan beviljas kunder som varit bosatta i Sverige en längre tid men där brister i svenska språket bedöms vara grunden till att kunden inte har etablerat sig på arbetsmarknaden.

Jobb- och utbildningsexperter som är godkända att erbjuda arbetsmarknadsinsatser kan ansöka om att även få erbjuda språk- och arbetsintroduktion. Expertens uppgift är bland annat att göra en helhetsplanering samt följa upp att det sker framsteg i inläringen av svenska. Under 2016 har åtta jobb- och utbildningsexperter godkänts för denna insats.

Sedan insatsen startade 1 april 2016 har 151 nyanlända Nackabor deltagit i språk- och arbetsintroduktion. I samtliga beslut har bristande svenska bedömts vara grund för att kunden inte kunnat etablera sig på arbetsmarknaden. Eftersom flertalet av dem som blivit beviljade språk- och arbetsintroduktion inte avslutat insatsen kan inte ett meningsfullt resultat redogöras.

Jobbpeng förstärkt

Jobbpeng förstärkt vänder sig till Nackabor som har flera orsaker till att de står utanför arbetsmarknaden, ofta på grund av. Psykosociala orsaker eller någon form av funktionsnedsättning. Jobb- och utbildningsexperter ska utifrån den enskildes kompetens, unika behov och motivation, rusta och coacha till egen hållbar försörjning. I det fall ohälsa är en bidragande orsak till utanförskap, kan fördjupade insatser och samverkan med till exempel hälso- och sjukvård och anhöriga behövas vilket kompenseras genom jobbpeng förstärkt. I förstärkt jobbpeng ingår det i uppdraget att följa upp att kunden är kvar i försörjning 6 månader efter egen försörjning/avslutad insats. Rapportering sker skriftligt efter 6 månader eller vid avvikelse.

129 kunder har under 2016 fått beslut om insatsen och av de som avslutats har 71 procent nått egen försörjning. Under 2016 har 16 jobb- och utbildningsexperter godkänts för denna insats. Totalt beviljades 19 stycken tilläggscheckar under året.

Översyn av utvecklad kundval för arbetsmarknadsinsatser

Under året genomfördes en översyn av jobbpeng. Syftet var att få en nulägesbild av huruvida Jobbpeng förstärkt och Jobbpeng språk och arbetsintroduktion fungerar ändamålsenligt och om det finns behov av utveckling eller justering. Översynen visar att de är relevanta och fungerar ändamålsenligt men behöver stärkas genom tydligare kommunikation om riktlinjerna.

Gemensam etableringsplan med Arbetsförmedlingen

Under 2016 har många nyanlända bosatt sig i Nacka kommun. Detta har ökat behovet av samarbete med Arbetsförmedlingen då båda myndigheterna ger insatser till kunden. De flesta nyanlända som kom under 2016 har fått permanent uppehållstillstånd. 2017 kommer många nyanlända att få tillfälligt uppehållstillstånd. Ett villkor för att få permanent uppehållstillstånd är att personen kan försörja sig själv. Detta kommer att kräva ytterligare ansträngning för att skapa en gemensam etableringsplan som både hjälper personen med svenska språket men som också tar hänsyn till viljan om egen försörjning genom arbetet.

Entreprenörshuben – det första halvåret

Entreprenörshubben inledde sin pilotverksamhet maj 2016 och har byggts upp i samverkan med Start-up Stockholm samt i samarbete med bland annat Arbetsförmedlingen och Tillväxtverket.

Det långsiktiga målet med verksamheten är att förkorta tiden för etablering för nyanlända, samt att öka graden av sysselsättning genom företagande eller anställning. Genom att skapa en ”hubb” för nyföretagande riktad specifikt mot målgruppen nyanlända ökar kommunen möjligheterna för fler att komma i egen försörjning samtidigt som vi tillvaratar deras kunskaper och drivkrafter.

Mål för piloten, som drivs under perioden maj 2016 till maj 2017, är att:

- 100 Nackabor ska ha deltagit inom ett år.
- Hitta bra samarbetsformer med partners och övrig insatsmarknad.
- En väl genomförd pilot avseende organisation, resurser och indikatorer, till exempel antal deltagare i egen försörjning i form av eget företagande alternativt anställning.

Under året har verksamheten haft 39 deltagare som just nu är eller har varit i processen under olika lång tid. Verksamheten har haft deltagare som beviljats mikrolån hos Almi, erbjudits anställning och som haft sina första betalande kunder. Ytterligare 12 nyanlända har anmält sitt intresse under tidig vårtermin. Dessa tolv har flera års studier och arbetslivserfarenhet med sig från sitt tidigare hemland, bland annat som arkitekt, ingenjör, hotell, management och jurist.

Entreprenörshubben drivs som en stöttande och kompletterande aktivitet inom arbets- och företagsnämndens befintliga insatsformer och syftar till att rusta kunden med entreprenöriellt förhållningssätt och entreprenörskap som verktyg för att nå egen försörjning. Verksamheten ska ge både motivation och ökad anställningsbarhet som kan leda till ett jobb men också konkreta kunskaper i det fall kunden startar ett företag. Nyttiggörandet av aktiviteten sker såväl genom eget företagande som i anställning.

Möjliga långsiktiga effekter är ökad mångfald och kunskap i Nackas näringsliv, fler underleverantörer och partners till befintliga företag, fler verksamheter som är personaltäta då utlandsfödda företagare ofta anställer fler och omsätter mer personal än svenskfödda/etablerade företagare.

Nyanlända Nackabor som kan beredas möjlighet att nå försörjning via eget företagande eller anställning behöver attraheras och inspireras av det vi erbjuder och uppfatta att detta är något för dem. Den tilliten, förtroendet och intresset kräver mänskliga möten utöver all digital och virtuell kontakt som den nyanlände har med samhälle och myndigheter.

Därför har kommunen utvecklat verksamheten till en plats där deltagare möter varandra, deltagare möter etablerade svenska entreprenörer, rådgivare möter kommundienstmän och så vidare. Så utöver de som börjar som deltagare och får fortsatt rådgivning så resulterar dessa många möten i vidare kontakter, vidare jobbsökande, kontakt med utbildningsanordnare, insikter om hur Nacka och lokalsamhället fungerar.

Under våren utökas den fysiska närvaro även i Orminge och Fisksätra där det planeras en löpande närvaro varje vecka. Dessa filialer ska tjäna till att synliggöra och tillgängliggöra hubbens verksamhet samt rekrytera fler deltagare och leda dem vidare mot verksamheten i Sickla.

Kommunen har även en fortsatt närvaro med informationsträffar på skolor med svenska för invandrare, närvaro på mässor, möten med inskrivna hos Arbetsförmedlingen och deltagarantalet ökar stadigt. Utöver de som deltar så har kommunen träffat och coachat cirka 75 personer som inte ännu valt att börja som deltagare eller som har lotsats vidare till andra verksamheter.

Pilotprojektet Entreprenörshubben fick uppmärksamhet som en framgångsrik och nytänkande satsning i början av 2017. Tillväxtverket, som delfinansierar projektet, tog nyligen emot besök från Näringsdepartementet och som exempel på ett framgångsrikt arbete lyfte de Entreprenörshubben. Entreprenörshubben har också haft besök av bland andra Botkyrka, Sundbyberg och Värmdö kommun och blivit kontaktade av Umeå Universitet som ville följa arbetet vidare.

Stor ökning av antalet nyanlända Nackabor men minskat antal ensamkommande barn

Nacka kommun tog emot samtliga anvisade nyanlända Nackabor

Under 2016 har samtliga nyanlända Nackabor som anvisats tagits emot, 339 nyanlända varav 55 kvot. Detta motsvarar 93 procent av kommuntalet. Dessutom har cirka 60 personer bosatt sig i kommunen på egen hand, där kommunen inte har ansvar att ordna bostad.

Figur 5) Mottagande av anvisade nyanlända Nackabor

2016 Månad	Mottagna genom anvisning		Totalt
	vuxna	barn	
Totalt	236	103	339

Markant minskning i antal ensamkommande barn

Till skillnad från föregående års stora mottagande på 305 ensamkommande barn har det under 2016 endast kommit sex stycken ensamkommande barn till Nacka kommun. Totalt ansvarade kommunen vid årsskiftet för 314 ensamkommande barn och unga. Av dessa var 226 asylsökande och 88 har permanent uppehållstillstånd. 158 barn bodde vid årsskiftet i Nacka och övriga 156 i andra kommuner. Boende för de ensamkommande barnen och ungdomarna har under 2016 levererats främst i form av upphandlade hem för boende och integration i Nacka men också via placeringar i andra kommuner, främst jourhemsplaceringar via konsulentstödda familjehem.

Strategi etablering ensamkommande barn och unga

Under året beslutade arbets- och företagsnämnden att anta en strategi för hur verksamheten för ensamkommande barn och unga under 2017 ska utvecklas för att åstadkomma ändamålsenliga boenden samt en ekonomi i balans med statens ersättningar. Utvecklingen av denna genomförandeplan kommer fortlöpande att avrapporteras till nämnden.

Kvalitetsuppföljning hem för boende och integration för ensamkommande

Under året har verksamhetsbesök genomförts på alla upphandlade hem för boende och integration för ensamkommande ungdomar. Arbetet är ett led i den systematiska kvalitetsuppföljningen som görs årsvis för att säkerställa kvaliteten i arbetet, barnperspektivet, socialisering och integration. Den årliga kvalitetsrapporten redovisades till nämnden under hösten.

Stor utmaning att skapa bostäder

En första bostad för nyanlända

Bosättningslagen, som infördes den 1 mars 2016, innebär att alla kommuner har ansvar för att ta emot nyanlända som har fått uppehållstillstånd i Sverige. Kommunerna ska bland annat erbjuda nyanlända en första bostad, så kallad genomgångsbostad, för att de snabbare ska kunna påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Mottagandet av nyanlända har under året varit det största någonsin i Nacka. Det har ställt stora och nya krav på kommunens bostadsförsörjning, och ett aktivt arbete för att kunna skapa de bostäder som krävs för att fullgöra mottagandet av nyanlända nackabor har bedrivits under året. Bostäderna måste ordnas fram snabbt jämfört med tidigare, de ska ha en rimlig standard och hyreskostnaden ska helst täckas av den nyanländes etableringsstöd. Bostäderna är i viss utsträckning dyrare än de boendes betalningsförmåga, vilket i dessa fall innebär kostnader i form av ekonomiskt bistånd för kommunen.

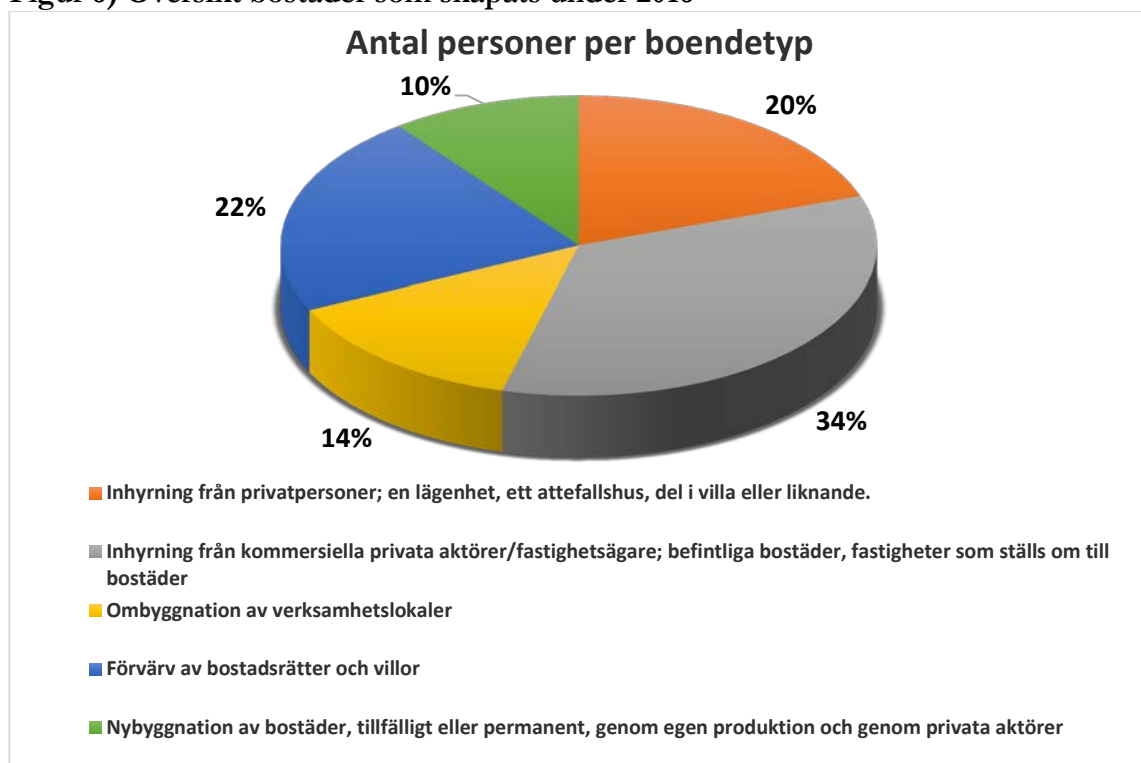
En utmanande omständighet är den bristfälliga information ifrån anvisande myndighet om de personer som förväntas anvisas till kommunen. Under året har informationen varit otillräcklig och kommunen har informerats kort in på anvisningstillfället. Bostadslösningar tas fram utan kännedom om antal vuxna och barn i respektive familjekonstellation och därmed också deras samlade betalningsförmåga.

Bostäder i alla kommundelar

Mångfald är viktig för den sociala hållbarheten. Det förutsätter en blandning av bostäder med olika upplåtelseformer och naturliga mötesplatser som skapar möjligheter till ett integrerat samhälle. För att lyckas med integrationen har vi skapat bostäder i alla kommundelar och ser till så att det finns rimlig närhet till kommunikationer och service. Kommunen har under året hyrt in bostäder från både kommersiella aktörer och privatpersoner. Kommunen har byggt flerbostadshus, byggt om egna lokaler, köpt bostadsrätter och en villa. Bostäderna är ibland avskilda per familj och i andra fall bostäder för flera hushåll som delar servicefunktioner och gemensamhetsytor. I vissa fall har svårigheter att få fram bostäder som matchar behoven gjort att vi även har behövt använda hotell, vandrarhem och liknande inhyrningslösningar i avvaktan på en mer permanent boendelösning, vilket inte är en optimal boendesituation, och framförallt inte är den bästa ur integrationssynpunkt.

Genom ett brett samarbete mellan olika verksamheter har kommunen under året lyckats ta emot 339 nyanlända av de 366 anvisade, vilket motsvarar 93 procent av kommunalet. De 339 nyanlända är samtliga personer som myndigheterna faktiskt anvisat till Nacka under året. Fördelningen nyanlända per boendetyper ser ut enligt nedan:

Figur 6) Översikt bostäder som skapats under 2016

Samarbete för integration och etablering

Arbetet med att ta emot, etablera och integrera nyanlända i Nacka kräver samarbete, god kommunikation och hållbara lösningar. För att på bästa sätt åstadkomma ett bra resultat har flera nya samarbeten startats under 2016.

Första steget till etablering i Nacka kan vara att läsa samhällsorientering 60 timmar och fyra timmar i Nackakunskap. Under året har 268 elever deltagit i denna utbildning hos någon av de anordnare som finns i kommunen.

Projektbidrag för inkludering har beviljats till 21 olika föreningar som har startat olika projekt som har som syfte att integrera nyanlända. Det erbjuds allt från konstskapande till inomhusfotboll. Deltagarna är små barn, ungdomar och äldre kvinnor.

Pilotprojektet ”Alla simmar” startades under hösten 2016 och pågick under åtta veckor. Totalt tre grupper nyanlända ungdomar och ensamkommande flyktingbarn deltog från introduktionsprogrammet på Nacka Gymnasium. Projektet är ett samarbete mellan kommun, skola, närings- och föreningsliv. Förutsättningarna för bättre betyg och därmed större möjligheter till att integreras i det svenska samhället är målet men säkerhetsaspekten för att förebygga drunksolyckor har också beaktats.

Hållplats Fisksätra startades som en pilot under hösten med att drivas på Fisksätra bibliotek. Initiativet kom från biblioteken som lyfte fram behovet av stöd för att kunna ta emot

nyanlända som besöker biblioteket för rådgivningsservice. På måndagar och torsdagar klockan 17 till 19 hjälper volontärerna till med allmänna vardagsfrågor, allt från att förstå och fylla i blanketter till att hänvisa till rätt fotbollsklubb till barnen.

Ett nytt avtal har tecknats under året med Kompis Sverige som kommunen samarbetar med sedan tidigare. Avtalet avser Kompis Sverige Ungdom och vänder sig till ungdomar mellan 15 och cirka 21 år gamla nyanlända och etablerade svenskar som vill ha nya kompisar och där fokus ligger på aktiviteter. För vuxna nyanlända, från 18 och uppåt, har Kompis Sverige lyckats matcha 100 par under 2016. Nackas geografiska läge bidrar till lyckade möten tack vare närheten till Stockholms innerstad och de etablerade svenskarna som gärna ställer upp.

Svenska med Baby arrangerar träffar mellan nyanlända och etablerade svenska föräldralediga med barn. I Nacka har 56 träffar ägt rum och 679 besökare har deltagit. Besökarna är både vuxna och barn. I genomsnitt har 12 individer deltagit per träff.

Ungt inflytande engagerade ungdomar från olika gymnasieskolor med att undersöka hur kommunen, på bästa sätt kan ta emot och etablera ensamkommande flyktingbarn. Intervjuer med ungdomarna har genomförts. Arbetet resulterade i en rad konkreta förslag som presenterades för kommunen.

Det är viktigt att det ges god och välkomnande information till nyanlända när de har flyttat till Nacka. En webbplats, www.nacka.se/nyisverige, och en folder med riktad och lättillgänglig information har tagits fram under hösten. Det har även initierats välkomstmöten med syfte att introduceras till Nacka och ge kontaktytor till bland annat utbildning, jobb, skola och svenska kompisar.

Figur 7) Måluppfyllelse verksamhetsresultatet

Strategiskt mål	Nr	Indikatorer	Läge	Utfall	Utfall föreg.	Målvärde
I Nacka ska alla nyanlända ses som en tillgång och ska erbjudas för individen adekvat stöd för en snabb och effektiv integration.	1a	Andel personer som inte kvalificerar sig ¹ för etableringsplan och som inom en månad efter hänvisning till kommunen fått genomförandeplan upprättad, och insats initierad, %.		100	i.u.	≥ 95
	1b	Andel personer som, efter upprättad etableringsplan och efter hänvisning från Arbetsförmedlingen, påbörjar svenska för invandrare eller svenska som andraspråk inom 30 dagar, %		73	i.u.	≥ 90
	1c	Andel personer som med pågående etableringsplan och studier i svenska för invandrare eller svenska som andraspråk, fått godkänt betyg senast termin efter kursstart, %		38	i.u.	≥ 50
	1d	Andel personer som efter avslutad insats Jobbpeng fått egen försörjning, %. Avser personer som vid insatsens start hade en etableringsplan via Arbetsförmedlingen, %		50	i.u.	≥ 50
	1e	Andel personer som efter studier i grundläggande eller gymnasial vuxenutbildning uppnått behörighet till nästa skolform (gymnasium eller högskola) inom etableringsperioden, %		(84/0)	i.u.	≥ 30
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige genom en högkvalitativ vuxenutbildning som möter individens och företagets kompetensbehov	2a	Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning som fullfölj med lägst betyg godkänt, %		92	92	≥ 90
	2b	Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning som fullföljs med lägst betyg godkänt, %		85	89	≥ 90
	2c	Andel elever som har en egen försörjning sex månader efter genomförd lärlingsutbildning, %.		100	i.u.	≥ 70
	2d	Andel nöjda kunder/elever (vuxenutbildning och svenska för invandrare), %		88/86	88/92	≥ 90
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till ett ökat innanförskap och en väsentligt lägre arbetslöshet.	3a	Andel av ungdomar, 16-18 år som hoppar av gymnasiet och har tackat ja till en insats från kommun, som efter avslutad insats återgår till arbete eller studier, %		76	76	≥60
	3b	Lägre andel arbetslösa med invandrarbakgrund i Nacka, ålder 18-64, jmf med snittet för referenskommuner ² , % -enheter		-1,6 (Nacka 11,1, ref. 9,5)	-0,9 (Nacka 10,7, ref. 9,8)	≥0,5
	3c	Lägre andel arbetslösa ungdomar i Nacka, ålder 18-24, jmf med snittet för referenskommuner, % -enheter		-0,3 (Nacka 5,5, ref. 5,2)	-0,1 (Nacka 5,8, ref. 5,7)	≥0,5
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till tillväxt, integration och fler arbetstillfällen	4a	Andel av kursaktiviteter grundläggande och gymnasial vuxenutbildning som avbryts, % -enheter		13/16	20/15	≤17/13
	4b	Andel kursdeltagare i SFI som senast terminen efter kursstart fullföljt kurs med minst betyget godkänt, %		35	35	≥45
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige med en mångfald av flexibla lösningar. (Stor valfrihet)	5a	Egen försörjning efter av kommunen genomförd arbetsmarknadsinsats, %		77	67	≥60
	5b	Andelen elever som anser att Nacka kommun har en bra mångfald respektive flexibla lösningar inom vuxenutbildning, %			Utgår- finns ej i KSL enkät längre	≥90
	5c	Andelen kunder som anser att Nacka kommun har en bra mångfald respektive flexibla lösningar inom arbetsmarknadsinsatser, %		i.u. ³	i.u.	≥90

¹ Gruppen individer som bedöms ha en lägre arbetsförmåga än 25 procent. Övriga får en etableringsplan.

² Solna, Sollentuna, Täby, Stockholm och Tyresö

³ För låg svarsfrekvens i kundundersökning för att kunna anses som signifikant

Insatta resurser ■

Negativ avvikelse på 1,4 miljoner kronor

Det ekonomiska utfallet för året innehåller nettokostnader om 180,1 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 1,4 miljon kronor jämfört med budget. Utfallet är 1,1 miljoner lägre nettokostnader, jämfört med prognos i samband med tertialbokslut två.

Figur 8) Resultaträkning

Verksamhet (tkr)	Bokslut 2015	Utfall			Budget	Avvikelse
		Intäkter	Kostnader	Netto		
Grundläggande vuxenutbildning, kundval	-5 039	1 845	-7 136	-5 291	-7 100	1 809
Gymnasial vuxenutbildning, kundval	-32 031	21 454	-56 247	-34 793	-34 500	-293
Svenska för invandrare, kundval	-10 428	1 671	-11 508	-9 837	-13 200	3 363
Jobbpeng, kundval	-14 719		-21 185	-21 185	-28 900	7 715
Samhällsorientering, kundval	-566		-733	-733	-1 700	967
Arbetsmarknadsinsatser, avtal	-14 902	363	-12 130	-11 767	-12 400	633
Föreningsstöd, arbetsmarknad o integration			-1 146	-1 146	-2 400	1 254
Start-Up Nacka			-1 004	-1 004	-3 100	2 096
Särvux	-1 453		-650	-650	-800	150
Feriejobb för ungdomar	-3 264	683	-4 623	-3 940	-3 800	-140
Ekonomiskt bistånd	-52 044	1 131	-62 998	-61 867	-52 900	-8 967
Ensamkommande barn	4 265	213 631	-206 908	6 723	12 200	-5 477
Nyanlända flyktingar	6 281	52 146	-39 240	12 906	16 200	-3 294
Välfärd i Nacka	-563		-530	-530	-623	93
Konsumentrådgivning & KC-service	-2 090		-2 200	-2 200	-2 200	0
M&H	-36 542		-43 524	-43 524	-42 454	-1 070
Nämnd	-901		-1 184	-1 184	-900	-284
Summa	-163 996	292 924	-472 945	-180 021	-178 577	-1 444

Stor ökning av kostnaderna för ekonomiskt bistånd

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har en negativ avvikelse på 9 miljoner kronor, jämfört med budget. Orsaken är framför allt att antalet hushåll har ökat, en ökning med 143 till 1034 hushåll. Det är utrikesfödda som står för den stora ökningen medan antalet svenskfödda som ansöker om ekonomiskt bistånd är oförändrat. Bland hushållstyper är det framförallt ensamhushåll som ökar, en ökning med knappt 20 procent jämfört med föregående år. Genomsnittskostnaden per hushåll totalt är i stort oförändrad.. Trots ansträngningar att minska kostnaderna för tillfälligt boende så sker en ökning. Antalet hushåll med tillfälligt boende minskar med 14 procent och orsaken till den totala kostnadsökningen är att genomsnittskostnaden för denna kostnadsandel ökar per hushåll. En förklaring är svårigheter att ordna billigare bostäder på en ansträngd bostadsmarknad.

Figur 9) Försörjningsstöd

Försörjningsstöd	2015	2016	Avvikelse	
			Absolut	Relativt
Antal hushåll totalt, varav	891	1 034	143	16,0
Antal hushåll utrikesfödda (nyanlända mfl.)	305	447	142	46,6
Antal hushåll övriga (dvs. svenskfödda)	588	587	-1	-0,2
Antal utrikesfödda hushåll med tillfälligt boende	98	93	-5	-5,1
Antal svenskfödda hushåll med tillfälligt boende	129	111	-18	-14,0
Nettokostnader totalt, tkr	-51 507	-61 086	-9 579	18,6
Nettokostnader tillfälligt boende, tkr	-10 523	-11 719	-1 196	11,4
Genomsnitt nettokostnader per hushåll, kr	-59 038	-59 078	-40	0,1
Genomsnitt nettokostnader per hushåll utrikesfödda, kr	-64 416	-62 811	1 605	-2,5
Genomsnitt nettokostnader per hushåll övriga/svenskfödda, kr	-60 323	-61 464	-1 141	1,9

Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning är generellt lägre

Till följd av bland annat ett senareläggande av mottagandet av nyanlända Nackabor är kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser och kommunal vuxenutbildning lägre jämfört med antaganden i budget. Arbetsmarknadsinsatser har en positiv avvikelse på 7,7 miljoner kronor och vuxenutbildning, inklusive svenska för invandrare, har en positiv avvikelse på 4,9 miljoner kronor.

Kostnaderna för ensamkommande barn och nyanlända nackabor högre jämfört med budget

Verksamheten för ensamkommande barn uppvisar en nettointäkt på 6,7 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 5,5 miljoner kronor. Orsaken till budgetavvikelsen är bland annat kostnader för tomma platser i samband med placeringen av barn och ungdomar i lämpliga boenden. En annan orsak är att genomsnittskostnaderna per boendeplats är något högre jämfört med antagande i budget.

Nettokostnaderna för nyanlända nackabor är 3,3 miljoner kronor högre, jämfört med budget. En stor förklaring är ökade kostnader för boendestöd till de nyanlända. En omfattning och kostnad som har underskattats i samband med att budgeten lades.

Måluppfyllelse insatta resurser

Den genomsnittliga insatstiden för en kund att komma ut till egen försörjning är 201 dagar i Nacka. Motsvarande antal dagar för referenskommunerna (Trelleborg, Varberg och Uppsala) var 83 dagar längre. Nacka kommun har 18 procentenheter högre andel biståndstagare med försörjningsstöd 10 månader eller längre.

Figur 10) Måluppfyllelse insatta resurser

Strategiskt mål	Nr	Indikatorer	Läge	Utfall	Utfall föreg. mätn.	Målvärde
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige med insatser som är kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara	6a	Lägre genomsnittlig insatstid fram till egen försörjning, jmf med referenskommuner, % -enheter		83	22	≥20
	6b	Andel med försörjningsstöd 10 månader eller längre jämfört med snittet för referenskommuner, % -enheter		18	12	≤ 0
	6c	Procentenheter lägre försörjningskostnad per invånare, jmf med länet, % -enheter		38 ⁴	35	≥ 45

Bilaga

1. Årsrapport 2016. Det kommunala aktivitetsansvaret.

Carina Filipovic
 Enhetschef
 Arbets- och företagsenheten

Jonas Bisander
 Processutvecklare
 Arbets- och företagsenheten

⁴ Utfall Nacka kommun 708 kronor per innevånare och 982 kronor för länet. Utfall år 2015.